УДК 338.47
UDC 338.47
DOI: 10.33744/0365-8171-2022-111-317-324

ПРОБЛЕМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

PROBLEMS OF COMMERCIALIZATION OF INTELLECTUAL PROPERTY AND TRANSFER OF TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INNOVATION SYSTEM

Спіцина Ангеліна Євгенівна, *кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економіки, Національний транспортний університет, Київ, Україна, angel7a@ukr.net, tel. +380679053181, Україна, 01010, м. Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1*

https://orcid.org/0000-0001-9730-6249

Анотація. У статті визначені основні проблеми комерціалізації інтелектуальної власності, розкрито роль та стратегічне значення комерціалізації, важливість розвитку процесів комерціалізації у сучасному суспільстві. Доведено, що комерціалізація є важливим елементом інноваційної діяльності, оскільки представляє собою процес перетворення результатів науково-технічної діяльності на послуги, товар і подальшу ефективну реалізацію в промислових масштабах.

Розглянуто суть і зміст процесу комерціалізації інноваційної діяльності. Узагальнено поняття «комерціалізація» та запропоновано її трактування. Визначено основні фактори впливу на успіх комерціалізації інноваційної діяльності за рівнем сприятливості. Представлено основні способи комерціалізації й етапи її реалізації. Проаналізовано основних суб'єктів комерціалізації інновацій, що визначають її складність і прибутковість, рівень взаємодії в межах виробництва і соціальної сфери, швидкість просування результатів науково-технічних досліджень до споживача, можливість її вживання за різними сферами застосування.

Розглянуто методологію трансферу технологій з позиції організаційно-економічного змісту у сфері інтелектуальної власності. Зазначено, що досі немає єдиного визначення трансферу технологій, оскільки науковці різних галузей трактують його через особливості різних сфер діяльності. На загальному рівні розглянуто сферу технології як створення технологій, їх видів та зрілості, що є об'єктами трансферу, з урахуванням особливостей державного регулювання у сфері трансферу.

При просуванні до нової економіки, яка спирається на впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів господарювання, інтелектуалізацію людського капіталу, використання передових новітніх технологій у наукомістких галузях національної економіки, надання пріоритету виробництву знань, послуг та становлення менталітету творчого, ефективного, раціонального бізнесу, де особливого значення для розвитку сфери інтелектуальної власності набуває трансфер технологій.

Ключові слова: комерціалізація, інновація, інтелектуальна власність, технологія, комерціалізація технологій, трансфер технологій, інноваційна продукція.

Вступ. В умовах переходу розвинених країн світу від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки інноваційного розвитку сфера інтелектуальної власності виділилась як самостійний сектор на шляху до нової економіки, де здійснюється сукупність різноманітних видів творчої, інтелектуальної діяльності людини, унаслідок чого створюються об'єкти інтелектуальної власності, права на які охороняються чинним законодавством, що стало предметом підсилення економіки та одночасно за різними напрямами поштовхом поширення її впливу на всі інші сектори економіки, до яких віднесено виробництво та технології, міжнародні зв'язки та взаємовідносини, економіку інформації та її діджиталізації, економіку знань, ринок капіталів, менеджмент і технологічні процеси.

Переваги інноваційного типу розвитку національної системи полягають у формуванні стійкого та динамічного зростання економіки України, зміцненні конкурентоспроможності суб'єктів

господарювання на основі використання інтелектуального капіталу, метою якого є забезпечення ефективності виробництва за рахунок підвищення рівня модернізації виробничої інфраструктури, роботизації технологічних процесів, забезпечення зростання показників якості продукції та стабільності фінансового стану.

Процес комерціалізації як суттєва складова інноваційного розвитку вимагає значних інтелектуальних зусиль для перетворення початкової інноваційної ідеї в реальний продукт. Це враховує використання бізнес-менеджменту та маркетингу для виявлення потреб ринку, їх аналізу, врахування обмежень, що зумовленні впливом різноманітних факторів. Тому забезпечення вдалої комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності підприємницького сектору, зростання його прибутковості, мінімізація ризиків, які можуть загрожувати фінансовій стійкості, є актуальною проблемою.

Окремі аспекти особливостей комерціалізації інтелектуальної власності досліджені у працях таких вчених як Базилевич В.Д., Бутко М.П., Ілляшенко С.М., Косенко О.П., Ляшенко ОМ. та інші. Питання пов'язані з комерціалізацією інтелектуальних продуктів є актуальними й перебувають в полі зору суспільства, урядів, парламентів, приватного бізнесу, самих науковців - оскільки саме вона визначає конкурентоздатність послуг, товарів і, в остаточному підсумку, рівень життя населення.

Метою статті є формування обґрунтованої послідовності комерціалізації інноваційної продукції підприємств, визначення змісту, форм та етапів здійснення трансферу технологій для розвитку національної інноваційної системи.

Постановка задачі. У ході вивчення проблеми увага надається вирішенню наступних питаннь:

- розкрити теоретичні засади процесу комерціалізації інтелектуальної власності;
- виявити складові організаційно-економічного механізму комерціалізації інтелектуальної власності та обґрунтувати необхідність його формування в Україні;
- дослідити сучасні методи комерціалізації науково-технічних розробок, зокрема трансфер технологій;
- обґрунтувати роль трансферу технологій у розвитку національної інноваційної системи.

Виклад основного матеріалу.

Актуалізація наукових знань, людського інтелекту, високого рівня освіченості населення визначають рівень розвитку країни, її конкурентоспроможність та виступають передумовою структурних зрушень і перебудови ринку праці, внаслідок зростання масштабів невиробничих секторів, сфери послуг, зростання значення знання як чинника виробництва.

У сучасному світі потенціал працівників визначається не лише набутими вміннями та отриманими знаннями, але й нестандартними підходами до вирішення проблемних питань. Набуття креативних, інноваційних навичок зумовлене високими темпами розвитку ринку та новітніх технологій, жорсткою конкуренцією тощо. Тому керівники компаній цінують творчу ініціативу підлеглих, їх здатність швидко адаптовуватися до змінного невизначеного середовища, вміння шукати нестандартні шляхи вирішення проблем, виявляти причинно-наслідкові зв'язки[9].

За таких умов забезпечення конкурентних переваг в умовах глобалізації досягається на основі розвитку інтелектуального капіталу, науки та техніки, інтенсивного впровадження наукових досліджень, розробок, інновацій у виробництво, тобто за рахунок високого рівня інноваційної активності як індивідів, так і суб'єктів господарювання, яка впливає на всі аспекти соціально-економічного та інвестиційно-інноваційного розвитку та визначає місце країни у світовому господарстві і міжнародних рейтингах.

Вчений Бутко М.П вважає, що інноваційну діяльність слід розглядати як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг. Вона може здійснюватися у двох основних напрямах - через підприємницький (організація нового виробництва; випуск нової продукції; організація сервісної підтримки) та науково-дослідницький (пошук і розробка ідеї для здійснення НДДКР; проведення цілеспрямованої НДР; розроблення технологічного процесу) інноваційні проекти за допомогою процесу комерціалізації [1, с.10]. Тобто комерціалізація виступає важливим «посередником» між науково-технічною розробкою й об'єктом купівлі продажу та являється дієвим важелем (двигуном) завдяки якому новостворена інноваційна розробка приносить прибуток. Вона є своєрідною посередницькою діяльністю, що сполучає науково-технічну та комерційну діяльності.

Комерціалізація інтелектуальних продуктів дає досить широкий спектр стратегічних підходів та

можливостей щодо особливого поводження з об’єктами права інтелектуальної власності. А саме: право на отримання патенту, know-how; трансфер технології – know-why; право на обладнання, яке використається в процесі Дослідження + Розвиток (R & D); гарантії, що патент або інші об’єкти права інтелектуальної власності не порушують права третіх осіб; право представляти свої наукові дослідження у випадку якщо патент має наукові результати, та/або пов'язаний із іншими видами діяльності, які можуть бути комерціалізованими, або ж набувати права інтелектуальної власності[5].

Однією з основних причин низького рівня комерціалізації інтелектуальних продуктів в Україні є відсутність послідовної політики у області оцінки об’єктів інтелектуальної власності, що негативно впливає при пошуку інвесторів для виведення на ринок нових інтелектуальних продуктів, так як для комерціалізації підприємства змушені залучати великих інвесторів як приватних так і державних, яким необхідно подати інформацію про вартість об’єкта інтелектуальної вартості. В цих умовах для здійснення комерційної реалізації інтелектуального продукту важливо щоб творці цього продукту і його можливі покупці розуміли один одного і оцінювали інтелектуальний продукт з єдиних позицій[7, с. 20].

Таблиця 1– Підходи до трактування поняття «комерціалізація» в науковій літературі
Table 1– Approaches to the interpretation of the concept of "commercialization" in scientific literature

Визначення	Автор, рік	Вид застосування
Процес переміщення технології або інноваційної концепції від стадії ідеї до ринку.	Бендеріен Р., 2007.	Розвиток інноваційної діяльності
Об’єктивний та історично обумовлений ринковий процес, який пояснює формування і розвиток нових ринків та інститутів.	Бутко М.П., Попело О.В., 2015.	Процес формування і розвитку нових ринків та інститутів
Процес підпорядкування діяльності підприємства, установи або організації меті отримання прибутку через розширення комерційних засад в економіці та збільшення кількості комерційних організацій.	Гаврилишин Б.Д., 2000.	Процес поширення комерційних відносин в економіці.
Широке використання комерційних засад в економіці, зростання кількості комерційних структур.	Загородній А.Г., Вознюк Г.Л, 2005.	Розвиток ринкового середовища
Визначається як скоординовані технічний та бізнесовий процеси прийняття рішень (і в результаті дії), необхідних для успішної трансформації нового продукту або послуги від концепції до ринку.	Маккой Е.П., Бадінелі Р., Коебель К.Т., Табет В., 2008.	Розвиток кооперації та трансформація результатів науково-технічних досліджень в готову продукцію
Стратегічно значущий процес для економіки України та її суб’єктів господарювання, що забезпечує їх конкурентоспроможність та інтенсивність соціально-економічного розвитку.	Калиниченко М. П., 2012.	Стратегічно значимий процес для національної економіки

Інноваційна продукція може бути створена за допомогою відповідної технології та стає об’єктом інтелектуальної власності у випадку оформлення права власності на неї. Етапи комерціалізації інтелектуальної власності Г.Л. Ступнікер подає у вигляді набору процесів та відповідних отриманих результатів. Першим етапом є оформлення правового статусу і, як наслідок, отримання інтелектуальної власності. Після поставлення на облік інтелектуальна власність стає нематеріальним активом підприємства. Останнім етапом є використання нематеріальних активів в економічній діяльності та набуття ними статусу технологічного капіталу підприємства [15, с.165]. Необхідно зауважити, що для комерціалізації інноваційної продукції необхідно додати етапи, які відповідають за доцільність та економічну ефективність здійснення цього процесу. Процес комерціалізації передбачає передачу власником винаходу (результату науково-технічної діяльності) іншому суб’єкту, тобто здійснюється комерційна операція щодо інновації, внаслідок чого нововведення проникають в різні галузі діяльності та знаходять усе більше споживачів. Відповідно основним призначенням комерціалізації є виведення продукту на ринок з метою поширення інновації та отримання прибутку[12, с. 42].

Оскільки комерціалізація призначена для отримання економічної вигоди, то найчастіше дане поняття зустрічається в комерційній діяльності, а саме тоді, коли мова йде про купівлю чи продаж. Саме з метою більш повного та ширшого розуміння категорії «комерціалізація» розглянемо як висвітлюють її різні науковці (табл. 1).

Окремі науковці вважають, що комерціалізація є процесом трансформації та модернізації. У своїх працях вчені зауважують, що комерціалізація є своєрідною формою взаємодії науки та промислових підприємств переважно в тих наукових пропозиціях, які на ринку мають платоспроможний попит, тобто мають принести прибуток. Майже всі вони звертають увагу на те, що комерціалізація є набором певних відносин та дій в процесі перетворення наукових досліджень на послуги, товар, що сприяє формуванню прав власності та розвитку ринкових відносин[1, 10,11].

Основним завданням комерціалізації є отримання прибутку за рахунок використання права на об'єкти інтелектуальної власності у власному виробництві або продаж чи передача прав на їх використання іншим юридичним чи фізичним особам.

Основні фактори, які впливають на успіх комерціалізації інноваційної діяльності представлено на рис. 1 [8].

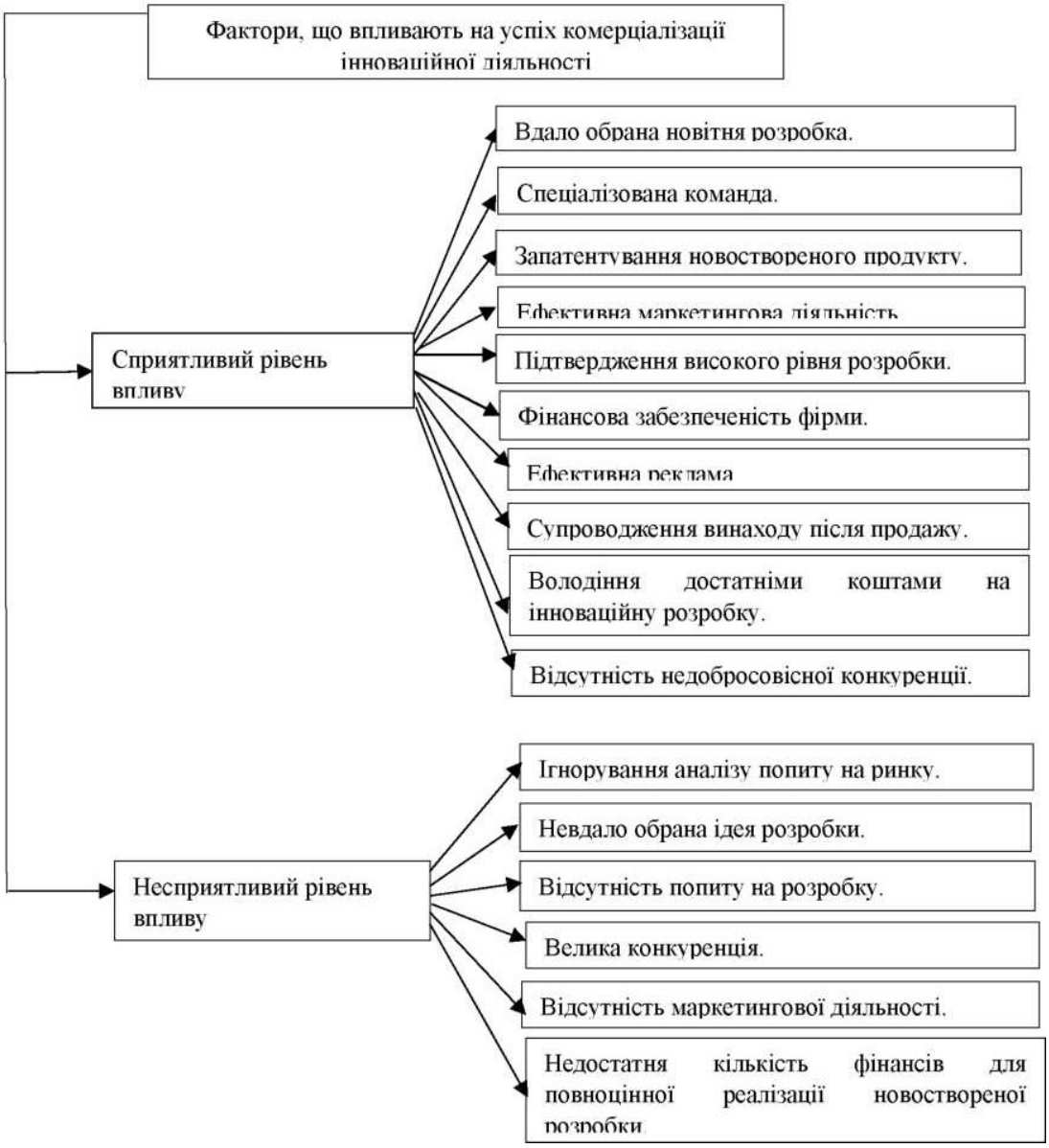

Рисунок 1 – Фактори впливу на успіх комерціалізації інноваційної діяльності [8].
Figure 1 – Factors influencing the success of commercialization of innovative activity [8].

Дослідження факторів впливу дає уявлення про те, у якому напрямку необхідно здійснювати реформи в економіці. Фактори, які впливають на комерціалізацію інновацій можна поділити на групи, а саме: фактори безпосереднього впливу (законодавчі зміни; зміни які виникли у податковій чи бюджетній системах; зростання корупції тощо) та опосередковані фактори (загострення політичної чи військової ситуацій; екологічні та стихійні лиха тощо). Зокрема, низький (або мало визначений) попит на інновації, низька (або занадто велика) конкуренція на ринку, відсутність креативних ідей або можливостей для інновацій, труднощі в отриманні державної допомоги для інновацій, відсутність коштів та інвестицій, недостатня чисельність кваліфікованих працівників все це є основними факторами, що спричиняють обмежене поширення процесів комерціалізації[8].

Нажаль сьогодні на розвиток інноваційного підприємництва в Україні ще впливає низка чинників. Зокрема, це законодавча база, стан реальної економіки, інвестиційний клімат в державі та довготривала та непередбачена пандемія COVID - 19.

При просуванні до нової економіки, яка спирається на впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів господарювання, інтелектуалізацію людського капіталу, використання передових новітніх технологій у наукомістких галузях національної економіки, надання пріоритету виробництву знань, послуг та становлення менталітету творчого, ефективного, раціонального бізнесу, де особливого значення для розвитку сфери інтелектуальної власності набуває трансфер технологій[9, с. 21].

Намагаючись з'ясувати суть поняття «трансфер технологій», необхідно зважати на схожі категорії: трансфер знань, науково-технічний трансфер, комерціалізація технологій, технологічний трансфер, які вживаються для опису одного й того ж судження з урахуванням особливості сфери діяльності.

Так, найбільш поширеним визначенням трансферу знань є офіційне визначення Єврокомісії, згідно з яким трансфер знань - це низка активностей, метою яких є залучити знання, як явні (патенти), так і неявні (ноу-хау, навички чи компетенції), від тих, хто їх створює, до тих, хто перетворить їх на результати. Трансфер знань включає як комерційну, так і некомерційну діяльність: спільні дослідження, консультації, ліцензування, створення спін-оф та спін-аут компаній, мобільність дослідників та публікації в наукових статтях [3].

Відмінність між трансфером і комерціалізацією полягає в такому [13]:

- комерціалізація технології передбачає обов'язкове одержання прибутку й не обов'язково пов'язане з підключенням третіх осіб (крім джерела технології та кінцевого користувача);
- трансфер технології передбачає обов'язкове передавання технології реципієнтові, який і здійснює її промислове освоєння, але це не обов'язково пов'язано з отриманням прибутку як джерелом технології, так і її реципієнтом (зокрема це стосується екологічних технологій).

Україна – перша серед країн СНГ прийняла Закон «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій». Цей Закон визначає такий перелік договорів, які опосередковують передавання технологій: договір про поставку промислової технології; договір технічно-промислової кооперації; договір про надання технічних послуг; договір інжинірингу; договір про створення спільних підприємств; договір про надання в оренду або лізинг складових технологій, обладнання; договір комерційної концесії (франчайзингу). У Законі трансфер визначається як передавання технології, яка оформляється шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору між фізичними та/або юридичними особами, котрим установлюються, змінюються або припиняються майнові права й обов'язки щодо технології та/або її складових [14].

З позиції економістів *трансфер технологій - це комплекс економічних відносин,* які виникають у сфері використання та передачі нових знань про виробництво продукції, про застосування процесу чи надання послуги між її власником і замовником - резидентами, тобто особами, які постійно проживають на території однієї країни, а в разі міжнародного трансферу технологій - резидентами та нерезидентами, тобто особами, які постійно проживають за кордоном. Як вважає О. М. Ляшенко, трансфер технологій - це система взаємовідносин між агентами суспільного обміну з приводу передавання економічно вигідних, валоризованих нових знань, захищених правом інтелектуальної власності, що використовують реципієнти з метою отримання вигоди [10].

В Україні створено Українську інтегральну систему трансферу технологій та Національну мережу трансферу технологій. Принципи та завдання роботи цих мереж майже ідентичні, оскільки вони побудовані за зразком Європейської мережі підтримки підприємництва та інновацій (Enterprise Europe Network - EEN) Україна також приєдналась до Європейської Мережі підприємництва EEN

шляхом створення консорціуму EEN-Україна, до якого увійшли наукові організації, представники бізнесу та державних установ.

У той же час доводиться констатувати, що для України характерним залишається низький рівень взаємодії між наукою та бізнесом, а трансфер технологій не набув належного розвитку. [10]

Трансфер технологій - це процес, через який ідея вченого або винахідника в будь-якій сфері діяльності перетворюється на успіх як для автора, так і всього суспільства, паралельно залучаючи і інноваційні центри, інші інфраструктурні суб'єкти та об'єкти, зокрема юристів, інвесторів, банки, і допоміжні виробництва.

Визначаємо трансфер технологій як послідовність дій, в ході яких нові знання, отримані в результаті фундаментальних та прикладних досліджень в університетах та науково-дослідних інституціях, вільно розповсюджуються, передаються через надання науково-технічних послуг або купуються підприємствами для впровадження в якості продукції чи технології.

Ефективність трансферу технологій залежить від його організаційного, правового та фінансового забезпечення. Механізми передачі інноваційних ідей у різних країнах мають певні відмінності, які значною мірою обумовлюють особливості національних інноваційних систем.

Висновки. Визначено, що комерціалізація технології характеризується успішною трансформацією нового продукту, послуги від концепції до ринку, забезпеченням реальних умов для перетворення всіх суб'єктів у вільних та ефективних виробників, формуванням раціонального конкурентного середовища, пожвавленням трудової, господарської і підприємницької діяльності.

Наявність ефективного механізму передачі наукових розробок є запорукою розвитку національної інноваційної системи. Тому необхідно і надалі створювати в Україні сприятливі умови для побудови мережі трансферу технологій.

У ланцюгу адаптації підприємств до умов глобалізації особливу актуальність має досягнення підприємствами інноваційного типу розвитку. Одним із ефективних підходів для переходу підприємства на інноваційний шлях є трансфер технологій. Комерціалізація технологій дає змогу підприємствам вийти на принципово новий рівень розвитку, забезпечуючи отримання конкурентних переваг на міжнародному рівні. Усі дії мають бути узгодженні згідно з нормативно-правовими актами та охороною інтелектуальної власності. Подальші дослідження можуть бути зосереджені на оцінюванні потенціалу трансферних технологій з їх економічною оцінкою.

Перелік посилань

1.Бутко М. П. Комерціалізація результатів науково-технічної діяльності в умовах поглиблення інтеграційних процесів / М. П. Бутко, О. В. Попело // *Проблеми і перспективи економіки та управління*. - 2015. - № 1. С. 7-20.

2.Bandarian R. Evaluation of commercial potential of a new technology at the early stage of development with fuzzy logic / R. Bandarian // *Journal of Technology Management and Innovation*. - 2007. - Volume 2, Issue 4. - С. 73-85.

3.Communication From the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «*Improving knowledge transfer between research institutions and industry across Europe*: Embracing Open Innovation - Implementing the Lisbon agenda», Brussels, 4.4.2007, COM2007) 182 final.

4.Економічна енциклопедія: в 3-х т. / гол. ред. ради Б. Д. Гаврилишин. - К.: Видавничий центр «Академія», 2000. - Т. 1: А (абандон) - К (концентрація виробництва) / Редкол.: Б.Д. Гаврилишин, відп. ред. С.В. Мочерний, заст. відп. ред. О.А. Устенко та ін. - 2000. - 864 с.

5.Зубко О. В. Теоретичні аспекти комерціалізації інновацій в умовах глобалізації / О. В. Зубко// *Економіка. Управління. Інновації. Електронне наукове фахове видання*. - 2010. - №2 (4). [Елек.ресурс].Режим доступу:http://www.nbuv.gov.ua/e-j oumals/eui/2010_2/10zoviug .pdf

6.Калиниченко М. П. Маркетинг комерціалізації результатів інноваційної діяльності в промисловості / М. П. Калиниченко // *Маркетинг менеджмент інновацій*. - Суми : Університетська книга, 2012. - № 4. С. 43-50.

7.Косенко О. П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій: монографія / О. П. Косенко. - Х. : НТУ «ХПІ», 2015. 599 с.

8.Карпенко А.В., Кононенко Ю.С. Стратегічне значення комерціалізації для інноваційного розвитку національної економіки / *Економіка і організація управління* №1 2017. С.191-201

9.Козик В., Мр ихіна О., Жураковська М. Центри трансферу технологій. Еволюція моделей, світовий досвід, шляхи розвитку в Україні. Вид – во «Кондор». 2021. 128 с.

10.Ляшенко О.М. Комерціалізація та трансфер технологій: категорії та методи інноваційної діяльності / О.М. Ляшенко // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/SocGum/inek/5/8.pdf

11.Мешко Н. П. Комерціалізація результатів науково-технічної діяльності у сфері міжнародного науково-технічного обміну / Н. П. Мешко, П. В. Робота // *Економічний простір.* - 2008. - № 12/1. - С. 40-46.

12.Мокій А. І. Бабець І. Г., Полякова Ю. В. Комерціалізація технологій та об'єктів патентного права: навчальний посібник. Львів: ЛКА. 2010. 416 с.

13. Падучак Б.М. Класифікація договорів у сфері трансферу технологій / Б.М. Падучак [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://kul.kiev.ua/images/chasop/_2/189.pdf.

14.Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14 вересня 2006 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua.

15. Ступнікер Г. Л. Комерціалізація інтелектуальної власності як інструменту управління інтелектуальним капіталом / Г. Л. Ступнікер // *Економічний простір*. - 2008. - № 15. - С. 163170.

PROBLEMS OF COMMERCIALIZATION OF INTELLECTUAL PROPERTY AND TRANSFER OF TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INNOVATION SYSTEM

Spitsyna Anhelina Ye., Ph.D., Associate Professor of the Department of Economics National Transport University, Kyiv, Ukraine, angel7a@ukr.net, tel. +380679053181, Ukraine, 01010, Kyiv, street M. Omelyanovich-Pavlenko, 1, https:// orcid.org/ 0000-0001-9730-6249

Abstract. The article identifies the main problems of commercialization of intellectual property, reveals the role and strategic importance of commercialization, the importance of the development of commercialization processes in modern society. It has been proven that commercialization is an important element of innovative activity, as it represents the process of transforming the results of scientific and technical activities into services, goods and their further effective implementation on an industrial scale.

The essence and content of the process of commercialization of innovative activity are considered. The concept of "commercialization" is generalized and its interpretation is proposed. The main factors of influence on the success of commercialization of innovative activity according to the level of favorability are determined. The main methods of commercialization and the stages of its implementation are presented. The main subjects of the commercialization of innovations, which determine its complexity and profitability, the level of interaction within material production and the social sphere, the speed of advancing the results of scientific and technical research to the consumer, and the possibility of its use in various fields of application are analyzed.

The methodology of technology transfer is considered from the standpoint of organizational and economic content in the field of intellectual property. It is noted that there is still no single definition of technology transfer, as scientists of various fields interpret it due to the peculiarities of their field of activity. At the general level, the field of technology is considered as the birth of technologies, their types and maturity, which are the objects of transfer, taking into account the peculiarities of state regulation in the field of transfer.

When moving towards a new economy, which is based on the implementation of achievements of scientific and technical progress and innovative methods of management, intellectualization of human capital, the use of advanced new technologies in science-intensive sectors of the national economy, giving priority to the production of knowledge, services and the formation of a creative, efficient, rational business mentality, where the transfer of technologies acquires special importance for the development of the sphere of intellectual property.

Keywords: commercialization, innovation, intellectual property, technology, technology commercialization, technology transfer, innovative products.

References

1. Butko M. P. Commercialization of the results of scientific and technical activities in the conditions of deepening integration processes / M. P. Butko, O. V. Popelo // *Problems and prospects of economics and management.* - 2015. - No. 1. - P. 7-20. [in Ukrainian].

2. Bandarian R. Evaluation of commercial potential of a new technology at the early stage of development with fuzzy logic / R. Bandarian // *Journal of Technology Management and Innovation*. - 2007. - Volume 2, Issue 4. - P. 73-85. [in English].

3. Communication From the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions "Improving knowledge transfer between research institutions and industry across Europe: Embracing Open Innovation - Implementing the Lisbon agenda", Brussels, 4.4.2007, COM2007) 182 final. [in English].

4. Economic encyclopedia: in 3 vols. ed. B.D. Gavrylyshyn council. - K.: Publishing center "Akademiya", 2000. - T. 1: A (abandonment) - K (concentration of production) / Editor: B.D. Gavrylyshyn, resp. ed. S.V. Mochernyi, assistant resp. ed. O.A. Ustenko and others. - 2000. - 864 p. [in Ukrainian].

5. Zubko O. V. Theoretical aspects of commercialization of innovations in the conditions of globalization / O. V. Zubko// *Economics. Management. Innovations. Electronic scientific publication*. - 2010. - No. 2 (4). [Elec. resource]. Access mode: http://www.nbuv.gov.ua/e-j oumals/eui/2010_2/10zoviug .pdf

6. Kalinichenko M. P. Marketing of commercialization of the results of innovative activity in industry / M. P. Kalinichenko // *Marketing management of innovations*. - Sumy: University Book, 2012. - No. 4. - P. 43-50. [in Ukrainian].

7. Kosenko O. P. Commercialization of intellectual and innovative technologies: monograph / O. P. Kosenko. - Kh.: NTU "KhPI", 2015. - 599 p. [in Ukrainian].

8. Karpenko A.V., Kononenko Yu.S., The strategic importance of commercialization for the innovative development of the national economy / *Economics and management organization* No. 1 2017. P.191-201. [in Ukrainian].

9. Kozyk V., Mrikhina O., Zhurakovska M. Technology transfer centers. Evolution of models, world experience, ways of development in Ukraine. The view is in "Condor". 2021. 128 p. [in Ukrainian].

10. Lyashenko O.M. Commercialization and technology transfer: categories and methods of innovative activity / O.M. Lyashenko // [Electronic resource]. - Access mode: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc Gum/inek/5/8.pdf

11. Meshko N. P. Commercialization of the results of scientific and technical activity in the sphere of international scientific and technical exchange / N. P. Meshko, P. V. Robota // *Economic space.* - 2008. - No. 12/1. - P. 40-46. [in Ukrainian].

12. Mokii A. I. Babets I. G., Polyakova Yu. V. Commercialization of technologies and objects of patent law: study guide. Lviv: LKA. 2010. 416 p. [in Ukrainian].

13. Paduchak B.M. Classification of contracts in the field of technology transfer / B.M. Paduchak [Electronic resource]. - Access mode: http://kul.kiev.ua/images/chasop/_2/189.pdf.

14. On state regulation of activities in the field of technology transfer: Law of Ukraine dated September 14, 2006 [Electronic resource]. - Access mode: http://zakon.rada.gov.ua.

15. Stupniker G. L. Commercialization of intellectual property as a tool for intellectual capital management / G. L. Stupniker *// Economic space*. - 2008. - No. 15. - P. 163¬170. [in Ukrainian].